

Manipulacija i rukovanje obradcima

Karakteristike i programiranje portalnog manipulatora WHU 160

Sadržaj vežbe

1. Uvodne napomene.
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisane parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisane parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

2

Uvodne napomene

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisane parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisane parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Manipulacija obradcima u radnom prostoru mašine

Osnovne komponente manipulacionog sistema (portalni manipulator WHU 160):

- Mehaničke dvostrane hvataljke.
- Portalni (linearni) manipulator.
- Paletni sistem.

3

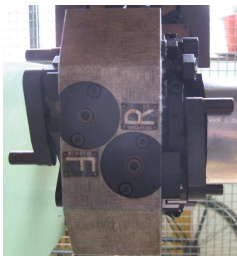
Uvodne napomene

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisane parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisane parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Manipulacija obradcima u radnom prostoru mašine

Mehaničke dvostrane hvataljke

- za prihvatanje delova tipa **diska** (opseg prečnika stezanja 10mm do 160 mm)
- za prihvatanje delova tipa **vrtila** (opseg prečnika stezanja 20mm do 80 mm)

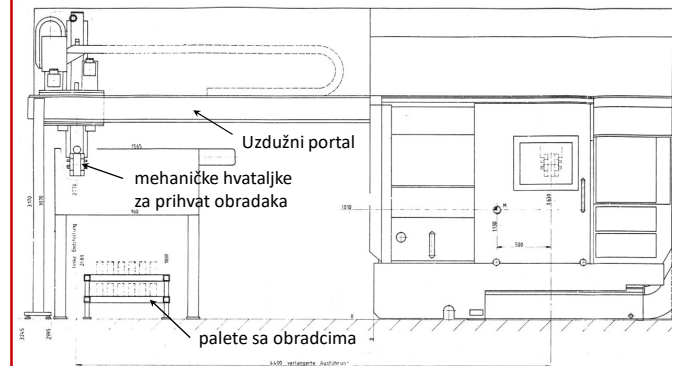

4

Uvodne napomene

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisane parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisane parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Osnovne komponente sistema WHU 160

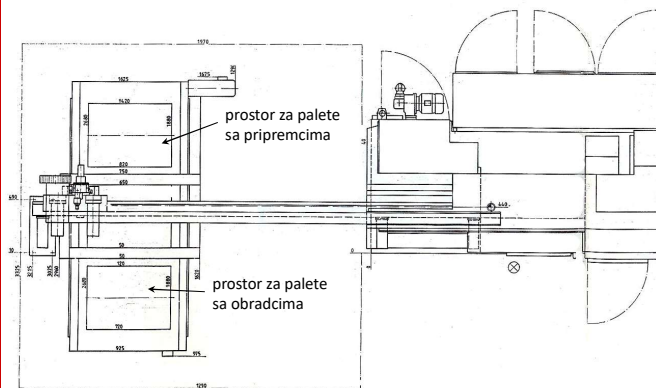

5

Uvodne napomene

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisane parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisane parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Osnovne komponente sistema WHU 160

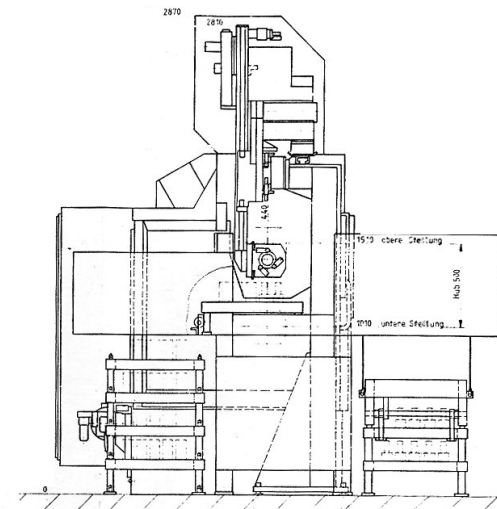

6

Uvodne napomene

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisane parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisane parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Osnovne komponente sistema WHU 160

7

Manipulacija u radnom prostoru

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisavanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisavanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Opšti potprogrami sistema WHU 160 za manipulaciju obradcima

L111 ispis tekstualnih grešaka manipulacije

L918 izbor tipa paleta i paletizacije

L968 proračun pozicije manipulatora

L980 tok manipulacije

L981 sistemski, polazni podaci manipulacije

Manipulacija u radnom prostoru

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisavanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisavanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Upravljački potprogrami sistema WHU 160 za manipulaciju pripremcima

L970 upravljanje hvataljkama za prihvatanje obradaka tipa diska

L971 upravljanje hvataljkama za prihvatanje obradaka tipa vratila

L973 podaci o rasporedu priprema na paleti

L974 upravljanje tokom manipulacije za obradke tipa diska

L975 upravljanje tokom manipulacije za obradke tipa vratila

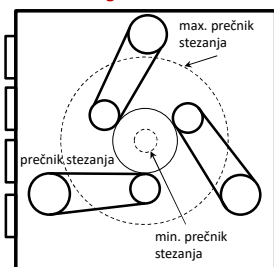
L965 startovanje manipulacije u glavnom programu obrade za obradke tipa diska

L966 startovanje manipulacije u glavnom programu obrade za obradke tipa vratila

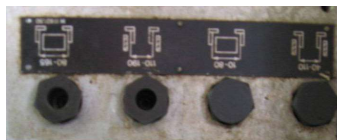
Definisanje parametara hvataljki za prihvatanje obradaka

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Podešavanje opsega stezanja za hod hvataljki

- podešavanje hoda hvataljki za stezanje preko unutrašnje površine 40 do 110 mm
- podešavanje hoda hvataljki za stezanje preko spoljne površine 10 do 80 mm
- podešavanje hoda hvataljki za stezanje preko unutrašnje površine 110 do 190 mm
- podešavanje hoda hvataljki za stezanje preko spoljne površine 80 do 165 mm

Opseg stezanja i hod hvataljki se definiše mehanički (pomoću vijaka sa bočne strane). Posebno se podešavaju hvatalke za prihvatanje pripremake a posebno obradaka.

10

Definisanje parametara hvataljki za prihvatanje obradaka

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L970 parametri potprograma za prihvatanje obradaka tipa diska

Parametri **R03** i **R05** definišu hod hvataljki za prihvatanje (stezanje) obradaka (spolja ili iznutra).

Hod hvataljki se izračunava na osnovu:

Hs = Dotvoreno - Dstezanja (stezanja preko spoljne površine)

Hu = dstezanja - dotvoreno (stezanje preko unutrašnje površine)

U koliko hod hvataljke pri stezanju prekorači izračunatu za više od 10 mm sistem će javiti grešku.

Dotvoreno - prečnik otvorenih hvataljki za prihvatanje obradka

Dstezanja - prečnik na kome se steže obradak

dotvoreno - prečnik otvorenih hvataljki za prihvatanje obradka

dstezanja - prečnik na kome se steže obradak

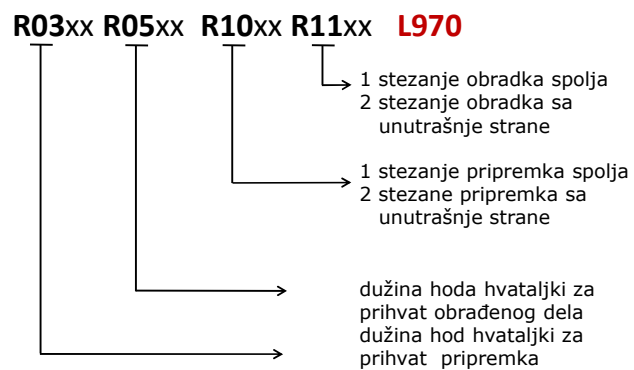
Ako se ne želi vrši praćenje i nadzor prihvatanja pripremake u toku manipulacije parametri **R03** i **R05** imaju vrednost **nula (R03 0 i R05 0)**.

11

Definisanje parametara hvataljki za prihvatanje obradaka

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L970 parametri potprograma za prihvatanje obradaka tipa diska

12

Definisanje parametara hvataljki za prihvatanje obradaka

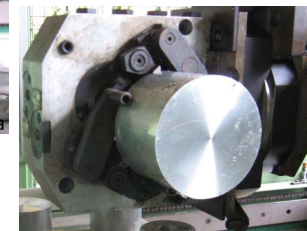
1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Prihvatanje obradaka tipa diska

R11 1 stezanje obradka sa spoljne strane

R10 1 stezanje priprema sa spoljne strane

13

Definisanje parametara hvataljki za prihvat obradaka

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L971 parametri potprograma za prihvat obradaka tipa vratila

R03xx R05xx L971

Hs = Dotvoreno - Dstezanja
(Kod manipulacije delova tipa vratila stezanje je uvek sa spoljne strane)

→ hod hvataljki za stezanje obradka nakon obrade

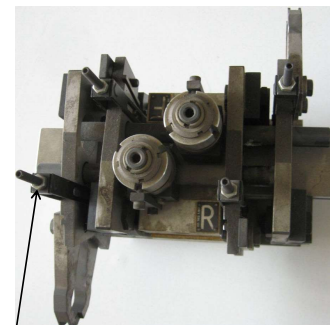
→ hod hvataljki pri stezanju pripremk

14

Definisanje parametara hvataljki za prihvat obradaka

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Prihvatanje obradaka tipa vratila

graničnik za definisanje hoda hvataljki za prihvat obradaka tipa vratila

graničnici za definisanje dužine hoda hvataljki

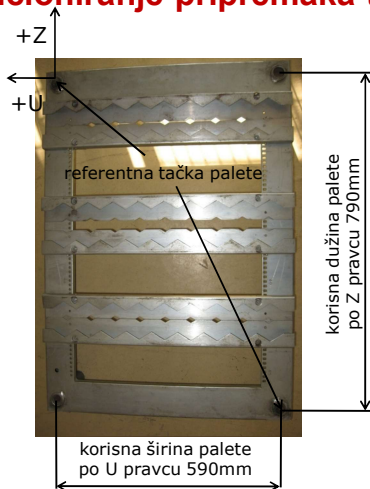
15

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Izgled sistemske palete za pozicioniranje pripremake tipa diska

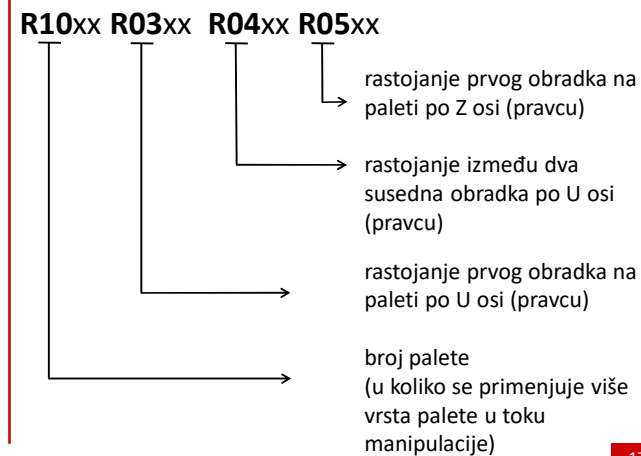

16

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L973 parametri potprograma za raspored obradaka na paleti

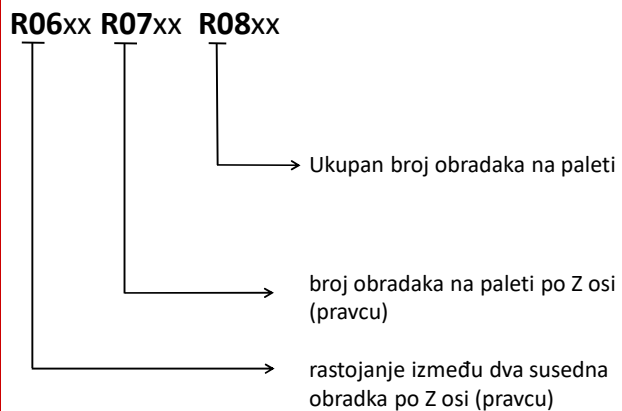

17

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L973 parametri potprograma za raspored obradaka na paleti

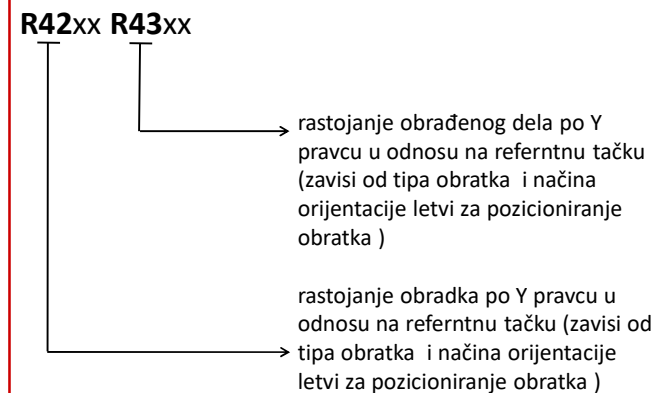

18

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L973 parametri podprograma za raspored obradaka na paleti

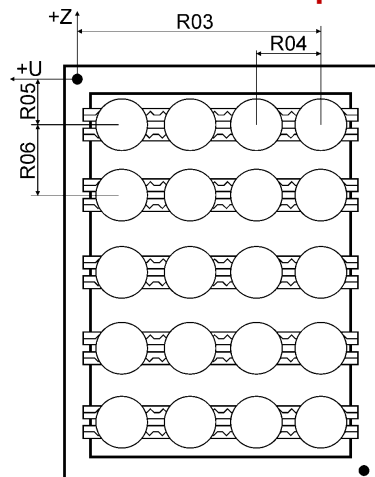

19

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Izgled sistemske palete sa parametrima i rasporedom obradaka tipa diska

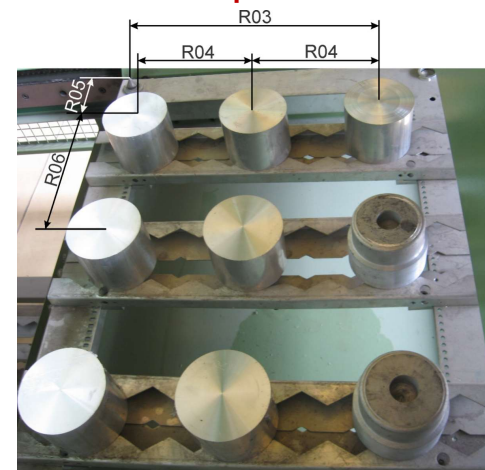

20

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Izgled palete sa raspoređenim pripremcima tipa diska i oznake parameta

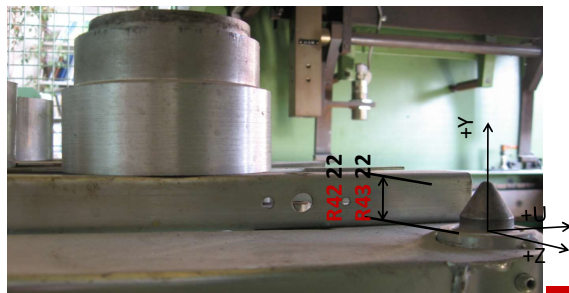
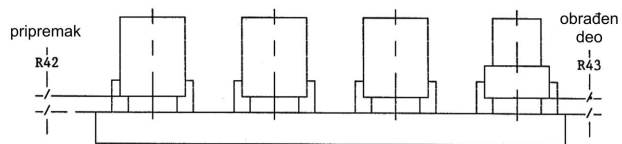

21

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

izgled palete sa raspoređenim pripremcima tipa diska i oznake parameta

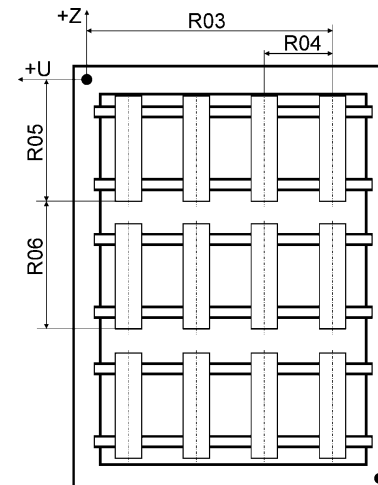

22

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Izgle sistemske palete sa parametrima i rasporedom obradaka tipa vratila

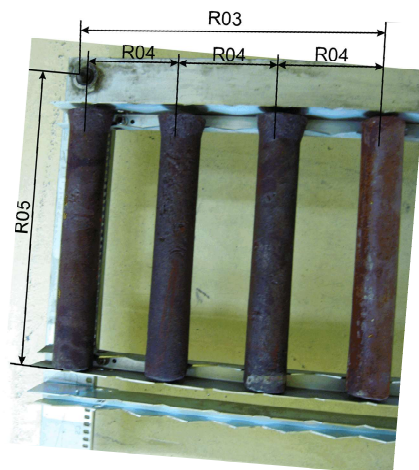

23

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Izgled paleta sa raspoređenim pripremcima tipa vrtila i oznake parameta

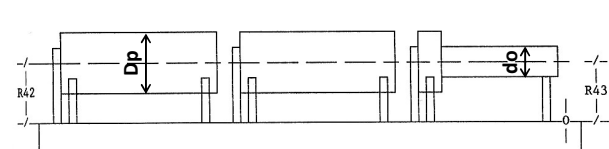

24

Definisanje parametara paleta sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Izgled paleta sa raspoređenim pripremcima tipa vrtila i oznake parameta

$$R42 = Dp/2 + 49(15)$$

$$R43 = do/2 + 49(15)$$

25

Definisanje parametara palete sa obradcima

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. **Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.**
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L973 parametri potprograma za raspored obradaka na paleti

**R10 1 R03 -450 R04 110
R05 -120 R06 80 R07 5 R08 20
R42 22 R43 22 L973**

Definisanjem parametra palete i pozivom potprograma L973 sistem učitava i memoriše informacije o rasporedu obradaka na paleti.

Napomena: Vrednosti svih parametara se zaokružuju na ceo broj.

26

Definisanje parametara toka manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. **Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.**
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L974 parametri toka manipulacije za obradke tipa diska

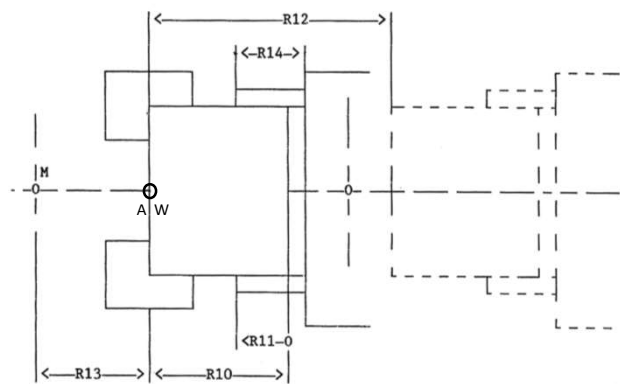
R10 xx dužina pripremk
R11 xx dužina stezanja pripremk
R12 xx dužina odmicanja hvataljki od nulte programske tačke dela pri zameni delova
R13 xx rastojanje između tačke M i A
R14 xx dužina hvataljki za prihvatanje pripremk
R16 xx dužina obrađenog dela
R17 xx dužina stezanja obradka
R18 xx dužina hvataljki za prihvatanje obradka

27

Definisanje parametara toka manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
- 4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.**
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Obradci tipa diska

pripremak

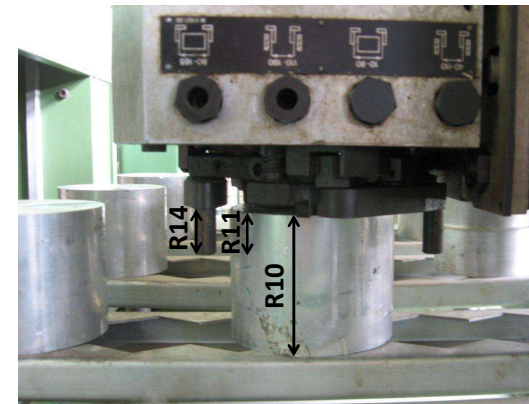
obradak

28

Definisanje parametara toka manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
- 4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.**
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Obradci tipa diska

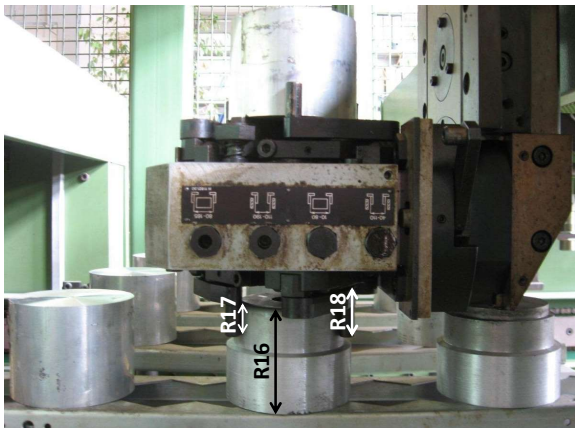

29

Definisanje parametara toka manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Obradci tipa diska

30

Definisanje parametara toka manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L975 parametri toka manipulacije za obradke tipa vratila

R08 1 stezanje obradka steznom glavom

2 stezanje obradka konjićem između šiljaka
(podupiranje pinolom)

3 stezanje obradka steznom glavom i
podupiranje pinolom konjića

4 stezanje steznom čaurom za stezanje šipki

R10xx dužina pripremk

R11xx dužina prihvatanja pripremk

R12xx dužina odmicanja obradka od tačke
oslanjanja i pozicioniranja u radnom prostoru

mašine pri zameni pripremk

31

Definisanje parametara toka manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

L975 parametri toka manipulacije za obradke tipa vratila

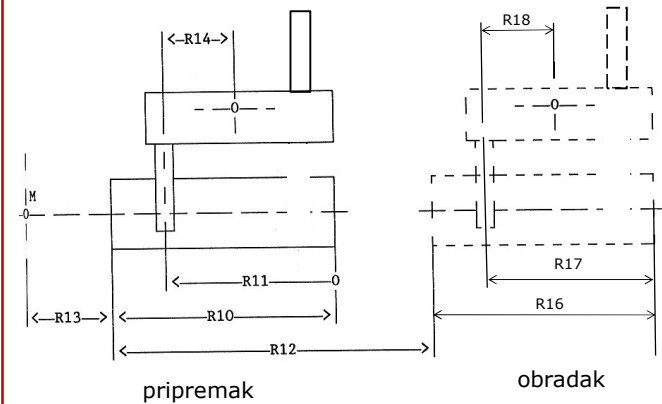
- R13 xx** rastojanje između tačke M i A priprema
- R14 xx** rastojanje hvataljke za prihvatanje priprema od nulte tačke hvataljki
- R16 xx** dužina obrađenog dela
- R17 xx** dužina prihvatanja obradka
- R18 xx** rastojanje hvataljke za prihvatanje obradka od nulte tačke hvataljki
- R23 xx** rastojanje između tačke M i A obradka

32

Definisanje parametara toka manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Obradci tipa vratila

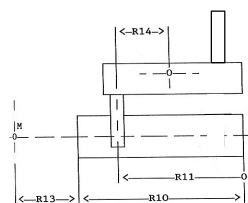
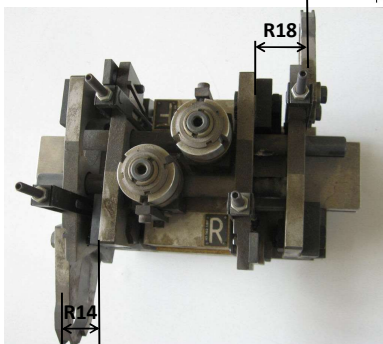

33

Definisanje parametara toka manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. **Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.**
5. Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.

Obradci tipa vratila

34

Struktura programa manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. **Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.**

%9979

**manipulacija
obradcima tipa diska**

N5 R03xx R04xx R10xx R11xx L970

parametri hvataljki

**N10 R10*xx R03xx R04xx R05xx R06xx R07xx
R08xx R42xx R43xx L973**

parametri rasporeda obradaka
na paleti

N15 H70

učitavanje parametar u PLC

**N20 R10xx R11xx R12xx R13xx R14xx R16 xx
R17xx R18 xx L974**

parametri toka manipulacije

N20 %100

poziv NC programa za obradu

N25 M30

*) Ukoliko se primenjuje više tipova paleta u toku manipulacije definiše se parametar R10.

35

Struktura programa manipulacije

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisavanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisavanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. **Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.**

	%9989	manipulacija obradcima tipa vratila
N5	R03xx R04xx L971	parametri hvataljki
N10	R10*xx R03xx R04xx R05xx R06xx R07xx R08xx R42xx R43xx L973	parametri rasporeda obradaka na paleti
N15	H70	učitavanje parametar u PLC
N20	R08x R10xx R11xx R12xx R13xx R14xx R16 xx R17xx R18 xx R23 xx L975	parametri toka manipulacije
N20	%101	poziv NC programa za obradu
N25	M30	

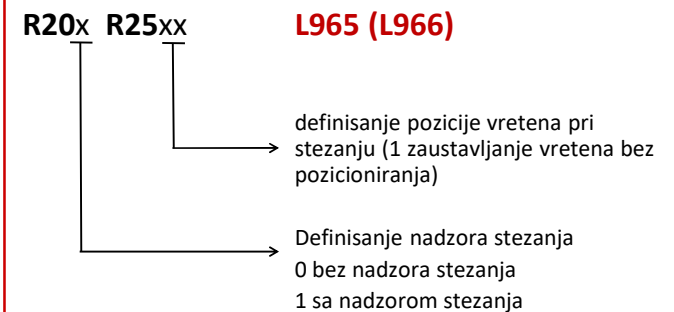
*) Ukoliko se primenjuje više tipova paleta u toku manipulacije definiše se parametar R10.

36

Startovanje manipulacije u okviru glavnog programa obrade

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvatanje delova.
3. Definisavanje parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisavanje parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. **Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.**

Parametri ciklusa za poziv manipulacije u okviru glavnog programa obrade

L965 upravljanje manipulacijom za obradke tipa diska
L966 upravljanje manipulacijom za obradke tipa vratila

37

Startovanje manipulacije u okviru glavnog programa obrade

1. Uvodne napomene
2. Upravljanje radom i parametri hvataljki za prihvat delova.
3. Definisane parametara za raspored obradaka na paleti.
4. Definisane parametara i upravljanje tokom manipulacije.
5. **Struktura programa i poziv manipulacije u glavnom programu obrade.**

Glavni program obrade sa ciklusom za poziv manipulacije u glavnom programu

%100

N10 G0 G53 X300 Z500

N20 R20 1 R25 130 L965 (L966)

izvršenje manipulacije u toku obrade

N30 G59 Z210

...

...

N100 M30